

SATUTUOKIOT

Käytäntö ja tekijänoikeuslaki
23.11.2022 Mervi Heikkilä
Seinäjoen kaupunginkirjasto / erte

Kysely kirjaston henkilöstölle elokuussa 2022

Vastauksia

- 100 kpl
- isojen ja pienten kirjastojen henkilöstöltä

Satu- tuokioita

- kaikille avoimina järjestetään 80% kirjastoista

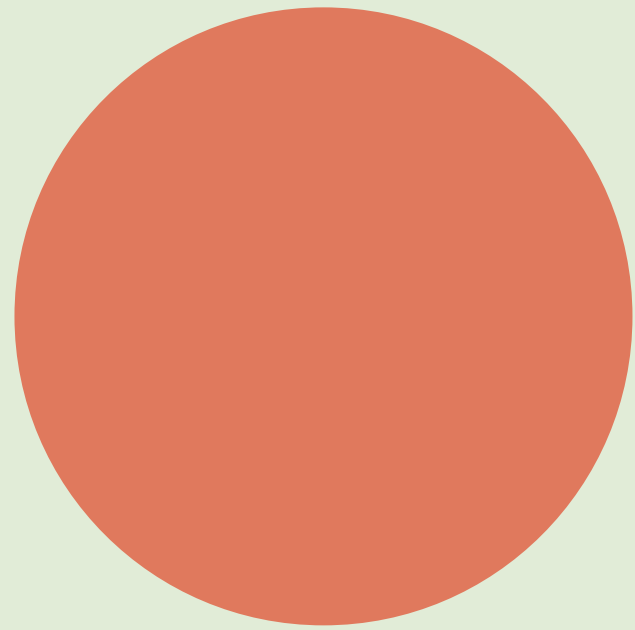
Satutuokiot koetaan

- lukemisen edistämiseksi
- kirjaston perinteeksi
- perheiden kohtaamiseksi

- kirjaston peruspalveluksi
- tärkeäksi maahanmuuttajien kannalta
- matalan kynnyksen lastenkulttuuriksi

HAASTEITA

- tekijänoikeuslaki - koetaan ongelmaksi tai ei tiedetä, miten on lupa toimia
- henkilöstöresurssi
- tilojen puute
- yleisön puute

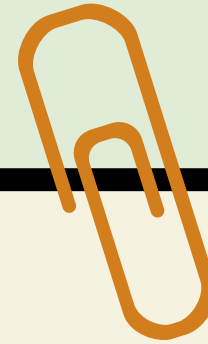
HUOMIO!

Loppujen lopuksi jokainen kunta vastaa itse toimintansa lainmukaisuudesta.

Ei ole olemassa oikeustapausta, joka osoittaisi, kuinka lakia on tulkittava kirjaston satutuokioiden osalta.

Jos asia mietityttää, voi kysyä Kuntaliitosta lain tulkintaa tai kaupungin/kunnan oma lakimies voinee antaa ohjeen. Myös tekijänoikeusjärjestöjen sivustolta löytyy tekstiä aiheesta.

JULKINEN ESITTÄMINEN

- Tekijänoikeuslain (404/1961) mukaan tekijällä on tekijänoikeus teokseensa. Lähtökohtaisesti hänellä on yksinomainen oikeus määrätä mm. teoksen esittämisestä julkisesti läsnäolevalle yleisölle
- kirjaston kaikille avoimet satutuokiot ovat julkista esittämistä

ESIMERKKEJÄ ILMAN LUPAA ESITTÄMISESTÄ

- opetuksen yhteydessä:
koskee esiopetusta, toista astetta ja
perusopetusta: koulun tiloja, kirjaston tiloja
- kun tekijän kuolemasta on kulunut 70
vuotta (koskee myös kääntäjää)
- kun kysymys on kansanperinteen
aineistoista, joissa tekijää ei edes tiedetä

ESIMERKKEJÄ ILMAN LUPAA ESITTÄMISESTÄ

- Tekijänoikeuslaki 21§ "Julkaistun teoksen saa myös esittää julkisesti tilaisuudessa, jossa teosten esittäminen ei ole pääasia ja johon pääsy on maksuton sekä jota muutoinkaan ei järjestetä ansiotarkoituksessa."
- Mikä on pääasia? Sanasto tulkitsee hyvin tiukasti.

MISTÄ LUVAN SAA?

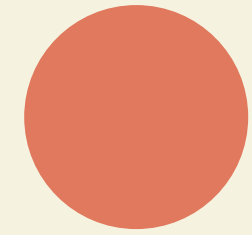
- Tekijänoikeusjärjestö Sanaston lupakaupasta
"Sanasto valvoo ja edistää suomalaisten kirjallisuuden tekijöiden etuja."
- Tekijältä itseltään
- Jos kysymys on ulkomaisesta tekijästä, kannattanee kysyä kustantamosta...

Mitä muuta kirjastojen satutuokioissa kyselyn mukaan tehtiin kirjojen lukemisen lisäksi?

- leikittiin
- askarreltiin
- piirrettiin, väritettiin (värityskuvat) tai tehtiin kuvataidetta
- kuunneltiin musiikkia tai soitettiin instrumentteja (lapset tai vetäjät)
- laulettiin
- liikuttiin, jumpattiin, tehtiin temppurataa
- keskusteltiin, juteltiin
- esitettiin nukketeatteria / varjoteatteria tai oli mukana käsinukke
- loruteltiin

ja saatettiin myös...

- näytellä, improta
- katsella kuvia
- lukea yhdessä runoja
- tanssia (vetäjät tai lapset tai molemmat?)
- saduttaa lapsia
- pelata bingoa
- lukea arvoituksia
- rapsutella kaverikoiraa
- pitää mediatuokio
- katsella dioja (huom. vanhat satudiat!)
- olla kirjailijavieras, joka lukee omia kirjojaan
- käyttää lorupussia
- tehdä sanataideharjoituksia
- käyttää rooliasuja
- tehdä kirjavinkkausta perheille
- tutustua kirjoihin
- elävöittää tarinoita erilaisella rekvisiitalla
- satujoogata
- olla piknikillä

Tekijänoikeuslakiin täytyy pyrkiä vaikuttamaan siten, että siinä otettaisiin paremmin huomioon yleisten kirjastojen työ lukemisen edistämisessä - myös Kansallisen Lukutaitostrategian 2030 toteuttaminen edellyttää lukemisen edistämistoimenpiteitä pikkulapsiperheiden suuntaan.

KIITOS!

erte.kirjasto@seinajoki.fi